

№ 4 (1298)
сәуір
2001 жыл

ҚАЗАҚ УНИВЕРСИТЕТІ

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ МЕМЛЕКЕТТІК ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІНІҢ РЕСПУБЛИКАҒА ТАРАЙТЫН ГАЗЕТІ

■ ЖҮЗДЕСУ

ҚазМУ - дің қызметкерлері мен студенттер қауымына өздері біраздан бері жолына қарайлап, елендей күтіп жүрген Алматы қаласының әкімі В. В. Храпуновпен жүздесудің де сәті түсті. Кездесуді ашқан университет ректоры К.Н. Нәрібаев беташар сөзінде ҚазМУ мен қала әкімі арасында бұл кезге дейін орнаған тығыз қарым-қатынас барысында атқарылған іс-шараларға жан-жақты тоқталып өтті. Таратып айтсақ, бұдан екі жыл бұрын, яғни

әкімі, экономика ғылымдарының докторы В. В. Храпуновқа ҚазМУ Ғылыми кеңесінің шешімі бойынша “ҚазМУ-дің құрметті профессоры” атағы берілгенін хабарлап өтіп, иесіне куәлігін тапсырды. Оқу орны атынан шапан жабылып, тақия кигізілді. Марапаттау рәсімі аяқталған соң университет өкілдеріне сөз берілді. Журналистика факультетінің төртінші курс студенті Гүлмира Нәлібай ҚазМУ төңірегіндегі жаяу жүргіншіге арналған бағдаршам орнатылу жөне

■ ШӘКІРТТІК ЛЕБІЗ

Мемлекеттік сыйлықтың лауреаты, ақын, ҚазМУ-дің түлегі Тұманбай МОЛДАБАЙЕВ:

«ҚазМУ - менің анам, Отаным!
Басқа оқу орындары көп қой, бірақ осы жер маған ыстық»

Ж. ЕРМАНОВТЫҢ
50 жылдық мерейтойына
айтылған пікір.
Студенттер срайы.
4-сәуір, 2001 жыл.

ҚАЛА ӘКІМІ ҚАЗМУ-ДЕ ҚОНАҚТА

1999 жылдың ақпанында Студенттер сарайында тап осындай жүздесу өткізіліп, онда қала әкімі ортақ мүдде үшін бірлесе жұмыстар жүргізуге ықыласты екенін байқатып, екі арада түрлі келісім-шарттар жасалып, қол қойылған. Сол келісім-шарттық негізінде университет дамуының көкжиегін (Басы. Жалғасы 3-бетте).

кеңейтуге қатысты көптеген мәселелер оң шешімін тауып, нәтижесінде 2000 жылдың мамыр айында өткізілген университеттер арасындағы аттестациялық байқауда ҚазМУ жоғары бал алған. Бүгінгі оқу орынын компьютерлендіру жөніндегі “AL-Farabi Nova” жобасы жүзеге асырылған. Ректор К.Н.Нәрібаев беташар сөзін қорытындылай келе қала

транспорт қанынасы мәселелерін көтеріп, өз кезегінде бұл жағдайлар жөнінде залда қатысып отырған екі саланың басшысына тиісті нұсқаулар беріліп, олар бас шұлғып, мәселе шешімін тауып та үлгергендей болды. Енді тек айтылған сөз, алысқан қолдың үдесінен шығу ғана қалды. Содан кейін адам да, автобус та еркін жүріп-тұрмақшы.

■ ОБМЕН ОПЫТОМ

НАРИБАЕВ К.Н., член-корр. НАН РК, профессор, ректор КазГУ им. аль-Фараби

Делегация КазГУ им. аль-Фараби в составе К.Н. Нарисбаева - ректора КазГУ, А.А. Нурмагамбетова - нач. отдела международных связей, Д. Масимханулы - зав. кафедрой китайского языка, посетила с 31 марта по 7 апреля 2001 года КНР по приглашению Шанхайского университета.

РЕЗУЛЬТАТЫ ПОЕЗДКИ В КНР

В ходе визита делегация находилась три дня в Шанхае и четыре дня в Пекине.

В Шанхае были проведены переговоры и подписан договор о сотрудничестве с Шанхайским университетом. Подробно ознакомились со структурой университета, посетили четыре факультета, провели встречу с директорами институтов: коммуникационных и информационных технологий, новых компьютерных технологий, международного бизнеса; китайского языка и литературы. На этих встречах состоялся подробный обмен мнениями по вопросам сотрудничества.

Посетили библиотеку Шанхайского университета - одну из крупнейших библиотек КНР с книжным фондом более 3,5 млн. экземпляров. Достигнута договоренность о книгообмене. Подробно ознакомились с центром дистанционного обучения университета. Отмечаем очень высокий уровень технического оснащения всех подразделений университета. Новый кампус, располагающийся на 160 га, построен по последнему слову науки и техники и производит очень хорошее впечатление. Поскольку КазГУ планирует направление студентов в этот университет, делегация ознакомились с общежитиями и столовыми университета. Условия достаточно комфортные, каждая комната обеспечена телефоном.

С целью более подробного ознакомления с системой

дистанционного обучения делегация посетила корпорацию дистанционного обучения г. Шанхая, объединяющую городской телевизионный университет и университет дистанционного образования г. Шанхая. Это современное учебное заведение имеет 25 филиалов, в которых обучение ведется в онлайн-режиме через выделенный ТВ-канал и с помощью электронных учебников. Техническая оснащенность оставляет очень хорошее впечатление. Интерес к дистанционному обучению обусловлен недавним предложением Ланчжоуского университета об организации совместного центра по обучению китайскому языку с помощью дистанционного обучения по выделенному спутниковому каналу.

(Продолжение на 3-стр.)

Жазушылар Одағының М. Мақатаев атындағы сыйлығының лауреаты, ақын, ҚазМУ-дің түлегі Жүрсін ЕРМАНОВ:

«ҚазМУ - біз үшін киелі білім ордасы, бас киімімізді шешіп жіретін қастерлі де құтты шанырағымыз! Неге екенін білмеймін, осы ортаға келгенде көңілімде өрке әуен оянады, сағыныш сазы сыңғырлайды»

ҒЫЛЫМИ КЕҢЕС

Наурыз айының 27- жұлдызында Ғылыми кеңес мәжілісі болып өтті. Мұнда университеттің бас бухгалтері А.К.Секеева мен тексеру комиссиясының төрайымы С.Б.Баймұханова баяндамалар жасап, оқу орны бухгалтериясының жұмысы жөнінде есеп берді. Соңдай-ақ, компьютер орталығының директоры, профессор У.А.Төкеев пен тексеру комиссиясының төрайымы Г.Т.Балақаева "AL - Farabi Nova" жобасының қорытындылары және университет жүйесін дамыту болашағы /жүйе жөніндегі ережені бекіту/ жөнінде хабарламалар жасады.

РЕКТОРАТ

Сәуірдің 10-күні өткен ректорат мәжілісінде Жалпы және өндірістік-шаруашылық істері жөніндегі проректор Қ.М.Баймырзаевтың жазғы маусымда оқу бөлімдерін жөндеу, қалыпқа келтіруге байланысты хабарламасы тыңдалды. Дене шынықтыру және спорт кафедрасының меңгерушісі А.И.Арешенко "Спорттық сауықтыру шараларын ұйымдастыру және өткізу" деген тақырыпта баяндама жасады.

■ НОВОСТИ НАУКИ

Интерес к одной из самых замечательных стран - Франции, ее высокой культуре и языку растет из года в год. И каждый год Французский центр при КазГУ ищет все новые и новые пути соприкосновения студентов и преподавателей вуза с носителями этой культуры и красивейшего языка мира.

Лекции французского писателя

В последние мартовские дни при содействии отдела культуры Посольства Франции в Казахстане и активном участии директора Французского Центра Нургожиной Ш.И. были организованы лекции французского писателя Рене Зайана для студентов и преподавателей.

Интересным моментом было то, что эти лекции проводились в 2 этапа на английском и французском языках. Поэтому желающих послушать маститого писателя было предостаточно. Тем более, что темами были "Французские писатели военного и послевоенного периодов", "Невербальные средства коммуникации". Хорошо владеющий английским языком, Рене Зайан смог удовлетворить любопытство и англоязычной студенческой аудитории.

Слушатели узнали о неизвестных моментах творческой и личной жизни таких писателей, как Поль Моран, Эммануэль Брель, Анри Монтерлан, Луи Арагон и др.

В перерыве между англо- и франкоязычной лекциями господин Зайан посетил Французский Центр, где прошла душевная беседа за круглым столом и чашкой чая с преподавателями университета.

Сколько живости и экспрессии было в голосе гостя! Общение удалось, но остались вопросы, на которые господин Зайан обещал ответить в свой следующий приезд. Это значит, что встречи еще будут.

ОМАРОВА К.Н.
Ст. преп. 1-ой каф.
иностран. языков.

ИМАНДЫЛЫҚ - УАҚЫТ
СҰРАНЫСЫ

өл-Фараби атындағы Қазақ мемлекеттік ұлттық университетінің тарих қоғамы Алматы қаласы ауқымында Қазақстан тәуелсіздігінің он жылдығына арналған бір айлық іс-шараларын өткізген еді.

Аталмыш шара сәуірдің 25-күні қорытындылауға тиіс. Мұндағы мақсат Елбасы Н.Назарбаевтың тәуелсіздіктің он жылдығын арнайы атап өтуге байланысты білдірген тілектерін басшылыққа ала отырып, қалың жұртшылыққа тәуелсіздіктің мәні мен жетістіктерін насихаттау, азаттық жолындағы ата-баба, аға ұрпақтың бірнеше ғасырлық күресін, отаршылықтың ауыр зардаптарын ашып көрсету болатын.

"Құтты білік" қоғамы осы бастамамен кең ауқымдағы тарихи танымдық білім тарату іс-шараларын алдағы уақыттарда да жүйелі түрде өткізіп тұруды жоспарлап отыр. Арнайы ұйымдастырылатын лекция, концерт, дөңгелек стол, семинарлар әкімшілік, кәсіпорын, мекеме ұсыныстары арқылы кез-келген оқу,

еңбек орындарында жүргізіледі. "Құтты білік" қоғамы отанымыздың қазіргі кезеңдегі қажеттіліктері мен талаптарынан туындап отырған рухани-мәдени сұраныстарды қанағаттандыруды мақсат тұтады. Сонымен бірге қоғамның рухани дағдарысына жол бермеу, тарихи санамен сабақтастықты жаңғырту сияқты ұлы мақсатқа қызмет жасайды.

Сәуірдің 4,11,18 күндері өткізілген бұл шараға ислам танушы ғалым Халифа Алтай, өнер жұлдыздары - Бекболат Тілеухан, Қыдырәлі Болманов, Медеу Арынбаев, Мұхамеджан Тазабеков және әлемге танымал спортшыларымыз Болат Жұмаділов, Ермахан Ибраимов, Мұхтархан Ділдебеков, Айбатыр Махмұтов және басқалар шақырылды.

(Өз тілшімізден)

■ ЗНАНИЯ

ЭПОХА ОБРАЗОВАНИЯ

В апреле 2001 года Агентством образования, психологии и информации "ШАЙХ" - структурным подразделением Алматинского городского благотворительного общественного фонда "Фонд Мира Республики Казахстан" организована акция в поддержку образования "Эпоха образования", при поддержке РМД "За будущее Казахстана", Центрального музея Республики Казахстан, ВУЗов города, при участии Национального Центра Государственных Стандартов Образования и Тестирования.

Акция организована для повышения привлекательности образования. Поскольку люди, работающие в науке и образовании, должны иметь социальный статус, который способствовал бы формированию социальной и личностной престижности и перспективности их деятельности.

Цель акции:
Пропаганда получения образования.
Создание условий для возможности выбора абитуриентами и их родителями будущего места обучения.
Развитие рынка образовательных услуг.

КАЗАХСТАН И США В СФЕРЕ ОБРАЗОВАНИЯ

Общественный фонд "Всемирное Вовлечение Через Образование" - это частная некоммерческая организация. Главный офис фонда находится в Денвере Колорадо с филиалами в Марокко, Саудовской Аравии, Турции и в Казахстане. Его филиал в Казахстане был зарегистрирован в 1998 году в Министерстве Юстиции Республики Казахстан.

Задача этой организации - содействовать развитию сотрудничества между вузами Казахстана и США в сфере образования, бизнеса и в обучении молодых специалистов.

Кафедра иностранных языков факультета международных отношений КазГУ вступила в контакт с Общественным Фондом в 1999 году. Координатором фонда является Хезер Луис, которая внесла большой вклад в развитие двустороннего сотрудничества между Общественным Фондом и КазГУ.

В 1999 году выпускники различных

университетов США проходили педпрактику на факультете на практических занятиях по иностранному языку как казахского, так и русского отделения. Проведенные молодыми специалистами занятия были посвящены развитию навыков устной речи, проведению дискуссий, беседе за круглым столом, инсценированию, деловым играм и т.д.

Следующая встреча с Общественным Фондом состоялась на ФМО по инициативе кафедры иностранных языков. По желанию координатора и ведущих специалистов

Global Education нами были проведены семинарские занятия на темы: «История развития казахского языка» (А.Ш.Муртазаева), «Основные этапы истории Казахстана» (Г.С. Сулейменова), «История развития и становления КазГУ» (З.М.Токмухамедова), «О роли преподавания английского языка в КазГУ» (Р.Исмаилова). Гости были заинтересованы в проведенных мероприятиях, которые охватывали исторические и культурные стороны развития Республики Казахстан.

В 2000 г. Общественный Фонд организовал семинар-коллоквиум для

преподавателей иностранных языков вузов города Алматы, который проходил в республиканском отеле "Рахат Палас".

Профессора ведущих университетов США провели семинары-тренинги по методике преподавания английского языка как иностранного. Данные курсы предлагали современные методы и формы развития навыков чтения, говорения, письма и аудирования, а также приемы работы над газетным материалом и художественными произведениями американских и английских писателей.

Особенно интересными для нас являлись секционные занятия, где были предложены нетрадиционные виды работ: как-то: "Правильное мышление", "Плащатство", "Деловой язык", "Использование песен на уроках иностранного языка" и т.д.

Примечательным событием для кафедры иностранных языков является то, что преподаватели проходят курсы повышения квалификации на семинарских занятиях вышеназванного фонда, не выезжая за пределы страны. По окончании этих курсов участникам семинаров выдаются сертификаты.

Кайрбаева Роза САХАРИЕВНА
зав. кафедрой иностранных языков ФМО, профессор КазГУ

■ ЖҮЗДЕСУ

Гүлмирандан соң сөз алған Студенттер Сенаты төрағасының орынбасары В.Колточник студенттердің құрылыс отряды /ССО/ мәселесін қайтадан жандандыруға назар аударды. Қала басшысы бұл мәселенің де шешімі табылатындығына үміттендірді.

жер алып, үй салам деушілерге көмек көрсетілетінін мәлімдеді. Жас ғалымдар ұйымының төрағасы Р.Сыздықовтың оқу-білім және ғылым саласын дамыту, зерттеушілікпен айналысып жүрген жас ғалымдарға қолдау көрсету жөніндегі ұсыныс-пікірлерін өкім де мақұлдап,

ҚАЛА ӘКІМІ ҚАЗМУ-ДЕ ҚОНАҚТА

Мың-миллион тұрғыны бар Алматы қаласы құрылысы бар, коғалы бар өзге де даңқты ерекшеліктерімен бірге “жетім бұрышымен” де әйгілі екені белгілі. Жарлыларға қышқылдау тиетін осы “бұрыш” жайында, әрине, әңгіме басқа. “Парасат” кәсіподақ ұйымының төрағасы Г.Винокуров өз сөзінде осынау “Баспана” мәселесін қозғап, мүмкін болғанша тұрғын үйлермен қамтамасыз ету және жақсартулардың бір-екеуін әкешелендіру қажеттігін айтып өтті. Әкім мұндай шаруаның қазіргі уақытта қоғамдағы үлкен әлеуметтік проблемаға айналып отырғандығын алға тартып, ал

атқарылған, алдағы кезде жүзеге асырылмақ шараларды мысалға келтірді. Сондай-ақ әкім жерге деген меншік саясатына байланысты “ҚазМУ шекарасына ешкімнің түмсық тығып, қол сұғуға хақысы жоқтығы” туралы біздің ректорымыз тарапынан айтылған көзқарас-ұстанымды қолдайтындығын білдірді. Кездесу соңында шығып сөйлеушілерден, өзге де қалың жұртшылықтан түскен сұрақтарға “барын-бар, жоғын-жоқ” деп нақты жауаптар қайтарған В.В. Храпунов мырза алдағы уақыттарда да еліміздің басты білім ордасына қолдан келер көмегін аямауға уәде етті.

Сәндібек Жұбаниязов

■ НАУКА И МОЛОДЕЖЬ

ВСТРЕЧА РЕКТОРА С АСПИРАНТАМИ

29 марта 2001 года состоялась встреча ректора КазГУ с аспирантами, организованная отделом докторантуры, аспирантуры. Цель встречи – определение факторов, наиболее способствующих эффективной реализации научного потенциала аспирантов КазГУ, определение путей совершенствования.

В своем вступительном слове ректор КазГУ, доктор экономических наук, профессор К.Н. Нарыбаев сказал: “...Сейчас трудное время для молодых людей, аспирантов. В КазГУ как в ведущем вузе страны много условий для реализации научных идей. Действует 31 Диссертационный совет по 60 научным специальностям, 20 – по защите докторских, 11 – по защите кандидатских диссертаций. Богатая библиотека, читальные залы, компьютерные классы с подключением к системе INTERNET. Крупные научные школы, ученые, имеющие авторитет далеко за пределами университета, есть магистратура. КазГУ имеет собственный научный журнал “Вестник

КазГУ”, 11 серий которого включены в Перечень научных изданий, рекомендованных ВАК РК для публикации основных результатов докторских диссертаций. Университет издал ряд брошюр, содержащих информацию по оформлению диссертации, процедуре апробации и т.д. Много зависит от самих аспирантов. Необходимо более серьезно относиться к выбору темы диссертации, так как иногда утверждаются такие темы, что хватает не на одну диссертацию. За границей существуют ограничения, за рамки которых исследования не выходят. Необходимо выбрать жесткий режим работы, упорно собирать материал, систематизировать, анализировать его, днем и ночью жить своей темой, продумывать разные подходы,

(Продолжение. Начало на 1-стр.)

НАРЫБАЕВ К. Н., член-корр.
НАН РК, профессор,
ректор КазГУ им. аль-Фараби

РЕЗУЛЬТАТЫ ПОЕЗДКИ В КНР

В Пекине были проведены встречи с тремя университетами: Пекинским, Народным университетом и Центральным университетом национальностей Китая.

Пекинский университет – ведущий университет КНР, осуществляет широкое международное сотрудничество с 203-мя ведущими университетами мира. Мы посетили библиотеку университета, институт иностранных языков. Достигнута договоренность о подписании договора в ходе визита делегации Пекинского университета в КазГУ во второй половине 2001 года.

С Народным университетом имеется договор о сотрудничестве, в рамках которого осуществляется обмен стажерами. В конце апреля направляется на стажировку преподаватель факультета востоковедения КазГУ Бектурганова П. Обсуждены вопросы расширения сотрудничества. Предполагается создание совместной группы ученых двух университетов для изучения источников китайских архивов, связанных с историей Казахстана. Директор института истории, профессор Ченг Хо предложил обратиться с просьбой в Министерство образования КНР о финансировании этого проекта.

С Центральным университетом национальностей договор о сотрудничестве был подписан в сентябре 2000 года. В ходе визита были обсуждены конкретные вопросы обмена студентами и преподавателями. После согласования с Министерством образования КНР будет уточнено конкретное число принимаемых студентов КазГУ. В этом университете

была проведена конференция, на которой ректор КазГУ рассказал о современном состоянии системы образования в Республике Казахстан, ответил на многочисленные вопросы присутствующих студентов и профессоров. Следует отметить преобладание на конференции казахских студентов, которые проявили очень большой интерес.

Состоялась встреча с послом РК К.С. Султановым, на которой были обсуждены перспективы сотрудничества систем образования двух стран. Отмечено характерное для КНР строгое централизованное управление деятельностью университетов в сфере международного сотрудничества.

При содействии посольства РК проведены переговоры с экономической корпорацией STAR, которая предлагает организовать рекламную кампанию для организованного набора студентов из

КНР в вузы Казахстана. Обсужден и подготовлен контракт по сотрудничеству, который будет подписан после согласования всех деталей юридической службой КазГУ.

По результатам визита КазГУ планирует:

- Осуществлять безвалютный обмен студентами;
- Направлять желающих на платное обучение;
- Осуществлять научное сотрудничество по фундаментальным и прикладным наукам;
- Организовать совместную группу историков КазГУ и Народного университета по изучению материалов по истории Казахстана в архивах Китая;
- Принимать студентов, стажеров, аспирантов из КНР по безвалютному обмену, а также на платной основе.
- Осуществить книгообмен с университетами КНР.

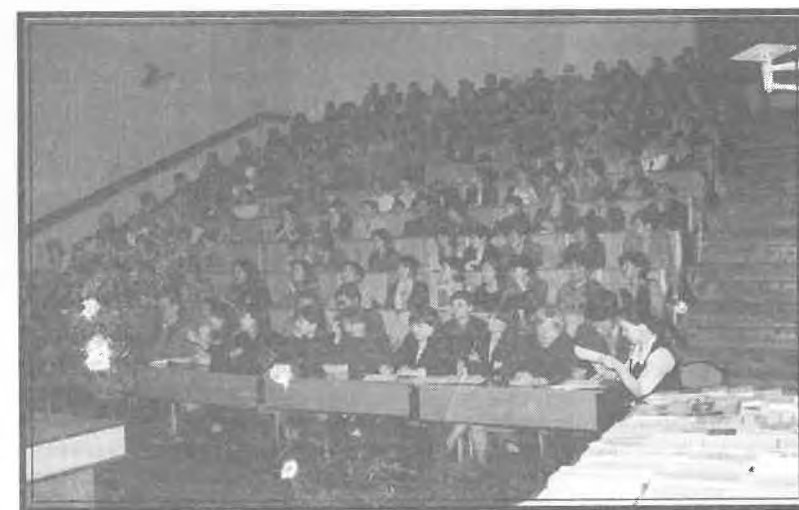
К явно недостаточным факторам аспиранты естественных факультетов отнесли возможность научных командировок, наличие персональных компьютеров на кафедрах и устаревшее лабораторное оборудование. Представители гуманитарных факультетов – стоимость публикаций в “Вестнике КазГУ”, консультации по организационным вопросам и отсутствие материальной помощи.

Особо выделились два пункта: свободный доступ к информации и в библиотечный фонд – 100% опрошенных отнесли их к явно недостаточным. Необходимо отметить, что абонемент

библиотеки КазГУ не выдает книги аспирантам, оправдывая это заметным поредением научного фонда. Однако этот вопрос необходимо решить, разработать механизмы возврата книг с помощью залога, гарантийных писем с кафедр, научных руководителей и т.д.

По итогам встречи разработан план мероприятий, контроль за выполнением которого возложен на проректора по научной работе и международным связям, профессора Ф.Б. Баимбетова.

ДАНИЯ АСАНОВА,
кандидат биологических наук,
начальник отдела
докторантуры, аспирантуры

● **ТВОЙ ВЫБОР**

Близится время, когда тысячи абитуриентов будут решать проблему выбора профессии. Скоро настанет пора школьных экзаменов, последний звонок, выпускной бал...

С чем связывают свою дальнейшую судьбу выпускники алматинских школ, мы решили непосредственно узнать у них самих:

ИНДИРА: Я думаю, что моя будущая профессия будет связана с дизайном одежды. Еще с детства мне нравилось этим заниматься, и в последнее время я стала делать изделия из бисера. Главное, должна быть не просто востребованная профессия, а чтобы ты в душе чувствовал, что этим ты будешь заниматься в дальнейшем.

АСЕЛЬ: Лично я буду поступать в АГУ на факультет востоковедения. Хочу заниматься китайским языком. Почему? Потому что я очень люблю китайскую культуру, мои предки жили в Китае, мне хочется знать об этой стране как можно больше. Также хочу изучать историю Казахстана, чтобы знать историю своего народа.

МАЛИКА: Я хочу поступать в Политехнический университет, потому что мой отец учился и работал в этом Вузе. Я хочу пойти по его стопам.

ОЛЯ, сш. 39: Уже с девятого класса я решила для себя, что буду учиться в России. Хочу поступать в МГУ, заниматься социологией. Даже если я не поступлю в МГУ, буду учиться в любом другом государственном университете.

ОЛЯ, сш. 32: Я буду учиться в КазГНУ им. аль-Фараби, это самый лучший вуз нашей страны, здесь самые лучшие преподаватели, и я считаю, что именно здесь получу очень хорошее образование. Хочу учиться на факультете журналистики, считаю это своим призванием. Что бы ни случилось, постараюсь осуществить свое желание.

Множество мнений и убеждений, но все еще существуют школьники, которые не решили, куда будут поступать учиться. Для помощи в выборе будущей профессии были проведены встречи абитуриентов с представителями ведущих вузов страны. 3 апреля в центральном государственном музее абитуриенты получили всю интересующую информацию об университетах. Свообразным продолжением этой встречи стал "День открытых дверей", организованный Институтом Экономики и Права Казахского государственного национального университета им. Аль-Фараби, проходивший 7 апреля. На вопросы школьников отвечали представители редактора, государственного центра тестирования, работники деканата Института Экономики и Права. Абитуриентов интересовала новая модель формирования студенческого контингента, условия вступительных экзаменов и другие вопросы, на которые они получили исчерпывающие ответы.

ВЫБЕРИ СВОЮ СУДЬБУ

Прокомментировать эти события, а также ответить на наши вопросы любезно согласился Проректор по учебно-методической работе гуманитарных факультетов, доктор экономических наук, профессор Е.Б. ЖАТКАНБАЕВ.

подготовки знаний. О качестве подготовки будущих специалистов говорит тот факт, что многие ведущие политические, государственные деятели нашей страны являются выпускниками нашего университета есть и представители коммерческих структур. Я мог бы с удовольствием добавить тот факт, что наши выпускники бакалавриата стали лучшими студентами американских университетов. Совсем недавно наша выпускница Сагындыкова стала лучшей студенткой Калифорнийского университета.

Можно продолжить этот список, но в данном случае, видимо, и этого достаточно.

- Скажите, пожалуйста, сколько факультетов функционирует сейчас в КазГНУ и какие из них самые популярные.

- В Казахском государственном национальном университете на сегодняшний день имеется один учебный институт - Институт Экономики и Права и 12 факультетов, в числе которых такие, как биологический, географический, филологический, химический, физический, механико-математический, востоковедение, журналистики, международных отношений и т. д. Насчет популярности я могу отметить,

факультетов осуществляют прием по 62 специальностям нового классификатора, введенного в 2001 году Министерством науки и образования Республики Казахстан.

Думаю, наши специалисты способны обеспечить подготовку не только по тем специальностям, которым обучаются в классическом университете. В последние годы наш университет принимает документы и на инженерные специальности. Я думаю, что инженеры-специалисты, которые являются острым дефицитом для Казахстана, найдут достойное применение в народном хозяйстве нашей страны.

- Недавно во Дворце студентов прошел "День открытых дверей", организованный Институтом Экономики и Права КазГУ. Еще раньше встреча с абитуриентами прошла в Центральном Государственном Музее. Не могли бы вы, Ерман Байгожаевич, сделать сравнительный анализ этих мероприятий, какое из них, по вашему, оказалось наиболее плодотворным?

- Насчет того, какое из мероприятий оказалось плодотворнее, сегодня рано говорить, потому что мы не только не осуществили прием студентов, а мы еще только готовимся к тому, чтобы сделать выпуск в школах, а затем осуществить прием документов, провести тестирование абитуриентов лишь потом, когда они получают сертификаты, мы сможем говорить о том, насколько какая акция оказалась плодотворней. Тем не менее, отвечая на ваш вопрос, хотел бы отметить, что встреча, проведенная во Дворце студентов дирекцией ИЭПа, на мой взгляд, более плодотворна и по

содержанию, и по форме. Я думаю, моя оценка будет вполне правомерна ввиду того, что во Дворце собралось около 1300 школьников из 142 школ. В Алматы 169 школ. Из 142-х пришли представители 11 классов. Это уже о чем-то говорит.

В числе присутствующих во Дворце в отличие от встречи в Государственном Музее, были многие директора школ, а также классные руководители, т.е. судьба выпускников для руководителей и педагогов, оказывается, небезразлична. Это нас радует, потому что их волнения вполне понятны нам, мы разделяем их тревогу, их желания, поэтому я думаю, что из тех 1300

Со своей стороны я бы хотел отметить, что, если выбор школьников окажется в пользу КазГНУ, то они в своем выборе не ошибутся. Главный лозунг нашего университета - это то, чтобы школьники не боялись громкого имени КазГНУ, для нас важно, чтобы они пришли, чтобы они желали у нас учиться.

школьников, которых принимали во Дворце, хотя бы половина или 100 человек к нам поступят. И для руководителей школ это будет очень хорошо, и для нас приятно.

Со своей стороны, я бы хотел отметить, что если выбор школьников окажется в пользу КазГНУ, то они в своем выборе не ошибутся. Главный лозунг нашего университета - это то, чтобы школьники не боялись громкого имени КазГНУ, для нас важно, чтобы они пришли, чтобы они желали у нас учиться. Будет желание учиться - наши преподаватели, профессора смогут обучить навыкам тех специальностей, которые выберут нынешние абитуриенты.

От себя хотим добавить: КазГНУ, действительно, один из самых лучших университетов Казахстана в Центральной Азии. Желаем абитуриентам поступить именно в наш ВУЗ.

Наталья Подкорытова и Екатерина Демкова, студентки 1 курса факультета журналистики

Я мог бы с удовольствием добавить тот факт, что наши выпускники бакалавриата стали лучшими студентами американских университетов.

что в последние годы наиболее престижными являются международные специальности, экономический, юридический факультеты. Не последнее место по популярности занимает туризм, журналистика и прикладная математика. Институт Экономики и Права и другие 12

- Ерман Байгожаевич, приближается время, когда ряды студентов пополнят новые абитуриенты. Что вы можете рассказать о Казахском государственном национальном университете им. аль-Фараби, чем этот ВУЗ отличается от других?

- Казахский государственный национальный университет им. аль-Фараби от других вузов республики Казахстан отличается фундаментальной подготовкой своих студентов. Наш университет в отличие от выпускников других учебных заведений, недавно ставших университетами, имеют высококвалифицированные кадры - это 236 докторов наук, 16 профессоров, 4 члена-корреспондента национальной Академии наук Республики Казахстан, 3 академика, этой же академии, около 700 кандидатов наук, доцентов. Кроме того, в КазГНУ хорошо оснащенная материальная база, компьютеризованы все факультеты нашего университета.

В отличие от других вузов, которые занимаются по пятибалльной системе контроля знаний, в нашем университете рейтинговая система. Здесь точнее градуируется оценка знаний. Экзамены, зачеты у нас принимаются на компьютерах, сканерах и проходят в письменном виде, все это позволяет объективизировать оценку знаний наших студентов. Те преимущества, которые имеет наш университет и по другим параметрам, можно долго перечислять. Я думаю, абитуриентов, будущих наших студентов прежде всего должно интересовать качество

■ МЕРЕЙТОЙ

2001 жылдың 4-ші сәуірінде ҚазМУ-дің Студенттер сарайында ақын, Жазушылар Одағының Мұқағали Мақатаев атындағы сыйлығының лауреаты Жүрсін Ермановтың 50 жасқа толуына байланысты шығармашылық кеш өтті.

Адам деген ардақты ат. Ақын деген де солай. Амал қанша, пенде атаулының ішінде ардақтыға дақ салып, яғни “ар”-ын жоғалтып алып, “дақты” боп жүргендер де аз емес. Жағымсыз сөз көңілге де жағымсыз әсер етіп, тіпті сөл шектен артығырақ әзімталдау болсаңыз өмірден түңілуге қарай жетелей жөнелетіні бар. Бірақ, жүрекке мың жаман ұялатқан кірбің-қаяуды бір жақсының шашқан шуағы жібітіп, ерітіп, ұшырып жібереді. Әлімсақтан солай. Бәлкім, тіршілікті ұстап тұрған ұлы күш те адам баласы табиғатының осындай

Бар әұмырын «АЙТЫСҚА» АРНАҒАН АҚЫН

кешірімпаздығы болар. Әйтпесе, жүз жамандық жасаса да, мұнымды ешкім аңғармас деп есептеп, жолы оңғарылудан үміткер және сол ойлағаны қаз-қалпында жүзеге асып жататындар да кездесіп қалады. Әрине, төңірден мұндай жайтқа күюгер болудан аулақ ете гөр деп тілейміз. Егер де тап осындай өрі-сәрі көңіл-күйде жүрген жан Студенттер сарайында өткен ақын Жүрсін Ермановтың ердің жасы-елуге келу құрметіне арналған кешті тамашалауға келген болса, ойындағы біраз жүктен жеңілдеп қалғаны ақпарат. Әдетте біз “аз жазғаны-саз жазғаны” не “көп жазады-шабыты асау” деп қалам ұстағанның шығармашылық деңгейіне шырайлы теңеу арнағымыз келгенде қысылып қалған кезіміз жоқ. Және көп жазғанның белгілі бір дәрежеде өзін-өзі, не

өзгені қайталауға ұшырайтыны шындық. Міне, мұндай өзін-өзі қайталаудан ада ақындардың бірі - Жүрсін Ерманов. Сөз сезіміне түрткі түссе, тұра сала қағаз-қаламға жарамасудан гөрі “айна алдында Махамбетке ұқсап қойып” әрлі-берлі теңселіп жүріп алып, әдемі әсерлерге бөленуді хош көретін ақын. Сол әсерлерін осынау өткізілген кешінде оқырмандарына, көрермен қауымға төкпей-шашпай сыйлай

білді. Біле білсек осының өзі жарты бақыт, бүтін Ақындық. Жалпы, Қадыр, Тұманбай ағалары секілді қырық жылда қырық кітап шығару үлесі Жүрсін ақын түгілі, ол абзал ақындардың өздерінен басқа, алдыңғы-соңғы ұрпақтардың еншісіне тие қоймаған бақыт. Енді тие қоюы да екіталай. Рас, бүгінде кітап шығару аса қиын шаруа емес. Тек, қаламақынның ролі ауысып кеткені болмаса. Бұрын саған төлейтін, енді сен төлейсің. ...Сонымен кешке оралайық. Ақынды “Жанартау”, “Ұлытауға бардың ба?” т. б. жыр жинақтарымен, қала берді “Айтыс”-тың өгіз-

Ақынды “Жанартау”, “Ұлытауға бардың ба?” т. б. жыр жинақтарымен, қала берді “Айтыс”-тың өгіз-қажырмен өрге сүйреуші ретінде жақсы білетін өлең сүйер қауым жыр кешіне әдеттен тыс көбірек жиналды.

қажырмен өрге сүйреушісі ретінде жақсы білетін өлең сүйер қауым жыр кешіне әдеттен тыс көбірек жиналды. Кештің жүргізушісі, журналистика факультетінің деканы, профессор Н. Омашұлының беташар сөзінен кейін, ҚазМУ-дің проректоры Е.Б. Жатқанбаев оқу орны атынан шапан жауып, сый-сыяпат көрсетті. Бұдан кейін сөз алған филология ғылымдарының докторы, сыншы, ақын Асқар Егубаев кеш иесінің шығармашылығына тоқталып өткен соң, ардақты ағаларының жолын қуып, келешекте поэзия патшалығының бір-бір сарбазы болсақ деген үміткерлерден құралған “Жас ақындар” бірлестігінің тұсаукесер рәсімі жасалды. Бірлестіктің төрағасы болып Серік Қалиев тағайындалды.

Осылардан кейін кештің ресми жағы аяқталып, көрермен қауымды шетсіз-шексіз қиял әлеміне жетелеп, жан-дүниесін рахат сезімдерге бөлеген сазды әуендер, назды тілектер легі де басталып кетті. Көңілге жылы шуақ сыйлаған кештің барысында жиналған жұртшылық Жүрсін ақынға көкейлерін мазалаған сұрақтарын қойып, қанағаттанарлық жауаптарын алуды да ұмытқан жоқ. Ал, ақынның тек өлең өнерімен шектеліп қалмай, теледидарда бесаспап маман-режиссер, редактор, “Айтыс” өнерінде талантты ұйымдастырушы бола білгендігін кештің құттықтаушылары халық жазушысы, ақын Т. Молдағалиев, әншілер Р. Стамғазиев, Қ. Болманов, Б. Тілеухановтар, айтыскерлер А.Бұлғақов, С. Дүйсенғазиндер, ақындар Н. Айтұлы, Т. Сарыбаевтар да тілге тиек етіп, ыстық ықыластарын арнап жатты. Сенеканың “адам елуге дейін өзі үшін, елуден кейін халқы үшін еңбек етеді” дегені бар еді. Осынау қанатты сөзді қаперге ала отырып біз де Ұлытаудан ұшқан ұлардың өлі талай мақсат шынын бағындырып, “Айтыстың”, Алатаудың ғана емес, алты алаштың ақсұңқары, ақыны болып қаларына көміл сендік.

С.Жаниұлы

■ ОЙТӨЛҒАК

Айтыс — қазақтың халық ауыз әдебиетінің үлкен бір саласы, тарих руенімен ілесіп келген сахналық сұлу өнері. Рас, импровизациялық поэзияның басқа да ұлттар мен ұлыстардың рухани мұраларында кездесетіні туралы зерттеу еңбектерінде дәлел-дәйектер келтіріледі. Әйтсе де, Орта Азияда айтыс үш-ақ халыққа: қазақтарға, қырғыздарға және қарақалпақтарға тән.

Айтыс өнерінің жаңаша жаңғырып, өзінің түрі мен мазмұнын, эмоциялық әсері мен эстетикалық ықпалын сапалы сағыға көтеріп, жанр ретінде тың түлеуді бастан кешуі қазіргі таңдағы сан-салалы коммуникация ықпалымен тікелей байланысты. Бұл өнер сайысы төл топырағымызда жаңа бір қырымен көрініс тауып, рухани өріске шығып, өзгеше үлгіде өркен жая бастады. Теледидар айтыс өнерін өз экранында көрсетіп, насихаттап қана қоймай, сондай-ақ өзінің кең аудиториясымен сол өнердің ұйытқы-ұйымдастырушы болып отыр. Телевизиялық айтыстың дүниеге келіп, өріс ұзартқан ортасы — қазіргі “Қазақстан-1” арнасы. Алғаш рет 1983

ДЕПУТАТТЫҚ МІНБЕРГЕ ПАРА-ПАР

САХНАЛЫҚ СҰЛУ ӨНЕР

жылдың 14 желтоқсанында қазақ теледидарында Темірше Сарыбаев пен Әділбек Тауасаровтың ұйымдастыруымен көрермендер алдына келген. Ал, 1997 жылдың 14 қазанында оның жаңа тарихы басталып, екінші тынысы ашылды: қазіргі нарық заманының талап-тілектеріне сәйкес коммерциялық-думандық сипат алып, өлең-өнімнің тауарға айналу процесін бастан кешіруде. Жүрсін Ермановты бір ғана осы мүмкіндікті тудырып бергені үшін де құрметтеуге болады. Біздіңше, қазіргі айтыстың ішкі қайшылықтарға толы тұстарын меңзейтін айыптау мазмұнындағы сұрақтардан биік тұрып, оның көркемдік құндылықтарын, әлеуметтік-саяси мәні мен публицистикалық сипатын өлшеп-таразылайтын уақыт келген сияқты. Басқаша айтсақ, аталмыш дәстүрлі өнер үлгісінің өркендеп қанат жаюы үшін әдеби әділ сын қажет. Ең бастысы, сахна сандақтарының поэзия заңдылықтарына адал болуы, ал қалған әрекеттердің бәрі де кешірімді себептер ғана.

Алайда, бүгінгі айтыс ақынының кәсіби деңгейі мен жауапкершілік сезімінде кедейшілік мінез байқалып қалатын сыңайлы. Кейбір тұстарда сахна қасиетін былғау басым. Біздіңше, сахнаға сұрану үшін де сағыныш керек. Айбергенов атындағы сағыныш. Әйтпесе, айтыс ақыны деген шақырту түссе болды жетіп келе беретін өрт сөндіру қызметі емес қой. Осы орайда ОРТ телеарнасының бір хабары қойған мына сауал есіме түседі: «Сіз жұмыста халтура жасайсыз ба, әлде халтураға жұмыс істейсіз бе?!»

телеарнасының бір хабары қойған мына сауал есіме түседі: “Сіз жұмыста халтура жасайсыз ба, әлде халтураға жұмыс істейсіз бе?!”

Енді ақындар айтысындағы үй жұмысы (заготовка) мен суырып-салмалық қасиет туралы бірер сөз. Консерватория студенттері 15 минуттық өнді орындап шығу үшін 2–3 күн бұрын ауыз бен саусақтарын жаттықтыра бастайды дегенді естігенім бар. Туған күн кешінде тілек айту керек болса да, ішкі дайындықта отырасың. Демек, бұл айтыс ақынына да ортақ қасиет. Оған халықпен сәлемдесу, қоштасу, айтыс табиғатында тұрақты қайталанып отыратын іс-

төмендеген емес. Ол тар шеңбер, аз аяда дүниеге келіп, коммуникация мүмкіндіктерін жете пайдалана білудің арқасында бұқаралық сипат алды, өзінің тұла бойына саяси-тәрбиелік, идеялық-эстетикалық және үгіт-насихаттық сапалар дарытты. Әсіресе, тақырыптық өрісі, мазмұн-мақсаты уақыт сарынымен үндесе түсіп, қазіргі заманда да халық рухын көтеруде таптырмас құрал, оңтайлы әдіске айналып отыр. Кешегі дала демократиясының кемел үлгісі саналған айтыс бүгінгі келбетінде депутаттық мінбер дәрежесіне көтеріліп отыр десек, әрине, артық айтқандық болмас. Әшірбаев Бекжан

Біздіңше, сахнаға сұрану үшін де сағыныш керек. Айбергенов атындағы сағыныш. Әйтпесе, айтыс ақыны деген шақырту түссе болды жетіп келе беретін өрт сөндіру қызметі емес қой. Осы орайда ОРТ телеарнасының бір хабары қойған мына сауал есіме түседі: «Сіз жұмыста халтура жасайсыз ба, әлде халтураға жұмыс істейсіз бе?!»

■ **ӘЗ-НАУРЫЗ - ЖЫЛ БАСЫ**

Жаңа мыңжылдықтың алғашқы жылы Қазақстан халқы үшін көптеген қуанышты даталарға толы болғалы тұр. Бұдан он жыл бұрын еліміз

жерлесіміз Талғат Мұсабаевқа жүктеліп отыр. Мұның өзі халқымыз үшін қуаныш, ерекше мерей.

Осынау тәуелсіздігіміздің тағы бір кепілі, өткен ғасыр

жеткен соны қуаныштарға сай ерекше леппен атап өтті. Мерейлі мереке тәуелсіздігіміздің он жылдығы құрметіне арналған “Мемлекеттік тіл - тәуелсіздік тірегі” атты фестивалімен бірге өткізілді. Мерекені университет ректоры, профессор К.Н. Нәрібаев құттықтау сөз сөйлеп ашып, осынау он жыл ішінде жеткен табыстарымызды, ел өміріндегі бетбұрыстарды санамалап айтып өтті. Құттықтау сөзден кейін тамылжыған ән мен төгілген күйге кезек берілді. Әндер мен

“Төремұратты”, Сүгірдің күйі “Ыңғайтөкті” төгіліп өтіп, тойға жиналған қауымды бір желпіндіріп алды. Содан кейін студенттер арасындағы өнерпаз жастар әсем әннің құшағына бөлеп, “Спектр”, “Юлас”, “Махаббат” би топтары тал шыбықтай бұрала би билеп, той тартымдылығын арттыруға лайықты үлес қоса білді. Сондай-ақ Н. Шойғараева, А. Мамырбекова, Р. Әлғожаева секілді күміс көмей әнші студент қыздардың меркелік бағдарламаны көңілді өткізуге

■ **МЕРЕКЕ**

НАУРЫЗ айы туғанда...

Наурыз тойын әр орта өз қал-қадірінше жер-жерде биыл да тойлады. Біреулер қарапайым қалыпта, біреулер думандатып, жұртты елең еткізді. Солардың бірі, көрген адамның есінде қаларлықтай әдемі әсері болған меркелік кеш әл-Фараби атындағы ҚазМУ-де орын алған еді.

Аталмыш тойды ұйымдастырған шет тілдері кафедрасының ұстаздары. Осыдан-ақ жаңа леп есіп тұр емес пе?! Шет тілдерін оқытып жүрген ұлт қасиетін бойтұмардай сақтайтын ұстаздар наурыз тойын өткізуге ерте бастан ерекше дайындалды. Кештің жоспарын жасады, ұлттық тағамдар мен наурыз көже әзірлеуді міндет етіп алды.

Сөйтіп, журналистика, филология, тарих факультетінің студенттерін біріктіріп, үлкен, айтуға өбден болатын той өткізді. Әсем әуен қалықтап тұрған кең зал студенттер мен ұстаздарға лық толды. Бөріде де меркелік көңіл-күй. Қабырға газеттері, бата-тілектер жазылған беттер, қазақтың киіз үйінде тұратын оюлы сырмақ, аяққап, түскілем, домбыра, тіпті бесікке дейін осы залдан табылып, тойдың айшығын аша түскендей.

Ең алдымен наурыз туралы деректер мен құттықтаулар орын алды. Содан кейін неміс тілі пәнінің ұстазы Бәтін Төреханованың әдемі әзілдермен әдіптеп жүргізген концерттік бағдарламасы басталып кетті. Күй шертіліп, қазақ, орыс, ағылшын, неміс, француз тілдерінде ән айтылды. Көктемде туған өлеңдер оқылды. Сол күні филология факультетінің студенттері қазақтың қыз ұзатып, келін түсіру дәстүрін көрініс ретінде ағылшынша сөйлетті. Сөз үлгілері де көрсетілді. Әсіресе тарих факультетінің жігіттері ойнаған “Мисс-Наурыз” көрінісі көрермен залын күлкіге қарық қылды. Концерттік нөмірлерде байқағанымыз-негізгі нысана наурыз арқылы қазақ тілі мен шет тілдерінің сабақтастырыла меңгерілгендігі. Иә, өнерлі студенттердің жұлдыздары тағы бір жарқ етті.

Наурыз тойының тағы бір берекесі наурыз көже болса, ұлттық тағамдарға толы бай дастарқан да меркелік шараның реңін аша түсті. Кеш соңында залда отырған барлық студенттер наурыз көжеден дәм тағып, ұстаздар әзірлеген тағамдарға қол созды. Шашу да шашылды. Жеті түрлі дөменен жасалған қасиетті наурыз көже жиналғандарға ұлттық рух, қажырлы қуат, ақ пейіл сыйлағандай болды. Қызыр баба берген ақ батаға қол жайған жүз жанның жүрегі бір дүрсілмен соқты. Туысқандық, бірлікшіл рух қанатын кең жайды.

Иә, мерекенің мәні осылайша өрбиді. Ал мұны ойдағыдай етіп өткізу үшін жанын салып жүрген Дина Хамитқызы, Бәтін Төреханова т. б. ұстаздарымыз өз мақсаттарын “Ұлыстың ұлы күнінде жастарымыздың басын қосып, ұлттық тәрбие беру еді” деп түсіндірді. Өз мамандықтарымен Наурыз мерекесінде өрнегін тапқан, салт-дәстүрлерімізді ұштастыра білген, шетел тілдері кафедрасының тапқырлығына дән риза болсақ, енді бірде халқымыздың ұлттық тәрбиесін жете түсінгенімізді мойындаймыз. Осы мереке арқылы дарынды студенттер мен талантты жастардың атын тағы да таныта түскен ұстаздарымызға мың алғыс айтамыз!

Бану Әділжанова,
Торғын Тұрлыбаева,
жур. фак. 2-курс.

КӨКТЕМ КЕЛДІ, той басталды

күйлердің арасында халқымыздың ежелгі салт-дәстүрлері - “Тұсаукесер”, “Келін түсіру”, “Шілдехана” атты театрландырылған көріністер көрсетілді.

Неше түрлі ою-өрнекті қазақтың ұлттық киімін киген қыз-келіншектердің бір тобы қазан-ошақтың түтінін бұрқыратып меркелік Наурыз көже әзірлеуге кіріскен. Бір-бірлерін жарасымды әзіл-қалжыңмен қағытып қойып, сыңғырлаған әсем күлкілерімен той шаттығын еселей түседі. ҚазМУ-дің жанындағы “Фараби сазы” ұлт-аспаптар оркестрі Құрманғазының күйі

үлкен еңбек сіңіріп, жиналған жұртшылықтың ыстық ықласына бөленгендерін ерекше атап өткен ләзім.

Сонымен, жаңа ғасырдың алғашқы жыл басы болып саналатын төл мерекеміз - Наурыз тойын қазақ білімінің қара шаңырақтарының бірі-ҚазМУ-дің қызметкерлер мен оқытушылар ұжымы да ерекше салтанатпен қарсы алып, тәуелсіздігіміздің арқасында осындай дәстүрімізбен қайта қауышқанымызға тәуба десті. Біз де той тарқағанмен, жиналған қауымның жүрегіндегі бүгінгі мерекеден алған әсерінің ұзаққа созылуын тіледік.

Нәзия Болатбекқызы.

егемендік алып, ата-бабамыз ғасырлар бойы армандаған тәуелсіздікке қол жеткізіп, биыл үлкен мерекеге дайындық үстінде. Он жыл бұрын жерлесіміз Тоқтар Әубәкіров қазақ тарихында тұңғыш рет ғарыш кеңістігіне жол салу құрметіне ие болса, бүгінде жаңа мыңжылдықтың басындағы ең алғашқы ұшырылатын ғарыш кемесін басқару тағы да бір батыр

бедерінде жойылып кетуге шақ қалған талай ізгі салт-дәстүрлерімізді қайта жаңғыртып, халық боп тойлай бастадық. Міне, сондай салт-дәстүрлеріміздің бірі-ұлыстың ұлы күні деп аталатын Наурыз мерекесі.

ҚазМУ-дің оқытушылары, қызметкерлер ұжымы жыл сайынғы дәстүрлі түрде тойлап келе жатқан Наурыз мерекесін сәуірдің 14-күні жаңа мыңжылдықпен бірге

■ **ДУХОВНОЕ ВОЗРОЖДЕНИЕ**

ВРЕМЯ НАДЕЖД и обновления

приходит в наши города и села. Приметы - красиво одетые казахстанцы, традиционные угощения, качели, разговоры о добром и сокровенном.

Десять лет независимости - первый юбилей, который мы будем отмечать нынче, можно большому счету приравнять к целой эпохе. Формирование новых экономических отношений, различные катаклизмы, потеря старых ориентиров и поиск новых, неизбежные ошибки, которые всегда происходят в подобных ситуациях - вот что пришлось преодолеть. Как всегда, больше всего проблем возникло у наименее защищенных, в частности - у молодежи. С одной стороны, появились огромные возможности проявить себя, начать собственное дело, увидеть мир, с другой - переход на коммерческие рельсы ударил по образованию, трудоустройству, привычному ритму жизни. Но альтернативы новому пути не было, это мы все прекрасно стали понимать теперь. А перемены - они налицо. Стабильный рост экономики

позволил вовремя выплачивать зарплату, пособия, стипендии, пенсии, восстанавливать собственное хозяйство.

Свобода, которая к нам пришла неожиданно, поначалу стала ассоциироваться со вседозволенностью. Те недуги, о которых мы знали лишь понаслышке - наркомания, уличная преступность, безработица - в первую очередь поразили молодежь. Это был сложный период, когда, казалось, никакие авторитеты не действуют. Порой казалось, что мы идем к полной деградации. Благодаря мудрости и огромным усилиям мы этого избежали. Хорошо, что молодежь стала осознавать и понимать, что сегодня нужны не красивые бумажки, цена которым несколько сотен долларов, а реальные знания, которые можно получить в престижных вузах серьезным трудом, опытом и практикой, приобретаемые постоянной, хотя и тяжелой работой. Кто, если не мы сами, обеспечим свое благополучие? Большинство из наших

соотечественников стали это осознавать.

В обществе существуют различные взгляды, а молодежи очень свойствен максимализм и радикализм, и обидно, когда молодые люди не просто не прислушиваются к советам старших, а идут наперекор, набивая ненужные шишки. Теперь ясно, что знания и умения могут открыть любые дороги. К примеру, частный бизнес нуждается в талантливых управляющих, менеджерах, тех, кто сможет ориентироваться в хитросплетениях рынка. И всему этому необходимо учиться. Но даже в новых условиях нельзя забывать о таких понятиях, как добрые человеческие отношения, взаимопомощь и наше традиционное гостеприимство.

Обо всем этом мы незря говорим в месяц Наурыз, который шагает в эти дни по стране. Уважение старших, поддержка младших всегда давали благостные результаты. Пусть, как в традиционном батапожелании, нас покинут старые проблемы, а то, о чем мы мечтаем, сбудется в реальности!

Маншук Мукашева,
кандидат филологических наук.

■ **ФАКУЛЬТЕТ ӨМІРІНЕН**

Тамаша өткен Наурыз мерекесі

“Наурыз” мерекесі жаңа жыл мерекесі ретінде әлемнің көп шығыс елдерінде, оның ішінде бұрынғы кеңестік одақ аумақтарында да ғасырлар бойы тойланып келгені белгілі. 1926 жылдан бастап қызыл империя “Наурыз” мерекесін “діншілдік”, “ұлтшылық” деп айдар тағып, оны бүкіл кеңестік одақ аумағында мерекелеуге негізсіз тыйым салды. Тек 1988-жылдың көктемінен бастап, қазақтың ұлтжанды адал азаматы Өзбекәлі Жәнібековтің дәлелді еңбектерінің нәтижесінде кезінде негізсіз тыйым салынған меркелі күн - 22 наурызды қайта тойлауға рұқсат етілді. Міне, содан бастап биыл 14-жыл қатарынан біздің елде Наурыз мерекесі бұрынғы заманағыдай жаңа жыл мерекесі ретінде белсенді түрде тойлануда. Осындай бір тамаша өткен Наурызды қарсы алу кеші университеттің «Махаббат» кафедрінде болып өтті. Біздің ойымызша, бұл кештің бір артықшылығы - ұлттық әшекейлі киім киген физикалық география кафедрасының жас ғалымдары Нұржан Керімбай

мен Өкстай Сағымбайдың мерекені негізінен таза қазақ тілінде жүргізуі.

Кеш барысында жеке орындаушыларға, тобымен қосылып ән айтушыларға, би билеушілерге өнерлерін ортаға салуға мол мүмкіншілік жасалды.

Факультетіміздің 3 курс студенті Рыскелдиева Айжан кәсіби әншілердей өнер көрсете білді, ол қызымыз мерекеміздің гүлі болды.

Осы кешті ұйымдастыруға белсенді араласып, негізгі себепші болған факультет кәсіподағының төрайымы Күлзада Дүйсебаева мен факультет кәсіподағының мүшесі Әгіркүл Ақашеваның еңбектерін де атап өткен жөн. Бұл екеуі экономикалық және әлеуметтік география кафедрасының жас оқытушылары. Сондай-ақ, әр түрлі тапқырлыққа, кәсіби деңгейлеріне байланысты ойын-сауықтар, викториналар жүргізіліп, үздік шыққан ұжымның біраз мүшелері арнайы сыйлықтарға ие болды.

Е. Жамалбеков, география факультетінің экономикалық және әлеуметтік география кафедрасының профессоры

■ СТУДЕНТТЕР КӨКТЕМІ - 2001

САҒЫНЫШ СЫЙЛАҒАН СӘТ

тәуелсіздігінің он жылдығына арналған ҚазМУ студенттерінің арасындағы "Студенттер көктемі - 2001" көркемөнерпаздар байқауы. Университеттің 12 факультетінің 500-ге жуық өнерлі студенттері қатысқан осынау көркемөнерпаздар сайысынан "Спектр", "Махаббат", "Юлас" секілді би топтары республикалық байқауларға жолдама алып, өздерін танытуға жол ашқан болатын.

Биылғы өткізілген бұл байқау Студенттер сарайында ертеңгі сағат тоғыздан кешкі сегізге дейін жүргізілді. Байқау басталар сәтте ҚазМУ-дің ректоры, профессор К.Н.Нәрібаев өнерпаз студенттерге арнап құттықтау сөз сөйлеп, сайыс барысында сәтті кадамдар тіледі.

Оқу орнының қызметкерлері, оқытушылар және студенттерден құралған көрермендер қауымы үздік орындалған қойылымдарға ұзақ қол шапалақтап тілектестіктерін аңғартып отырды.

Қазылар алқасы сайыс қортындысының барынша әділ болуына баса назар аударып, нәтижесінде марапаттаудан тыс қалған бірде-бір үздік өнерпаз немесе топ жоқ десе де болғандай.

Сонымен жүлдегерлер құрамы былайша сараланды. Бас жүлде - журналистика факультетіне берілді. Гуманитарлық факультеттер арасында: 1-орынды - филология факультеті, 2-орынды философия және саясаттану факультеті, 3-орынды тарих факультеті иемденсе, жаратылыстану факультеттері арасында: 1-орынды-география,

2-орынды мехмат, 3-орынды биология факультеттері иеленді. Сондай-ақ би топтары арасында: 1-орынға "Махаббат", 2-орынға "Спектр", 3-орынға "Юлас" би топтары лайық деп бағаланды.

Байқау қорытындысында үздік өнер көрсеткен студенттер, топ құрамдарының бәрі де марапатталып, әрқайсысыларына жеке-жеке естелік сыйлықтар тапсырылды

Сандуғаш Нысанқызы

Қандай да бір жоғары оқу орынын тәмамдап, қым-қуыт еңбек майданына араласқан әрбір жан иесі күндердің күнінде думаны мол студенттік дәуренін қимастықпен еске алары сөзсіз. Құлаққа жағымды, сезімді тербеп өтер "Алғашқы махаббат" өнін шырқатып жүріп, әнді жүрекке шоқ түсірген ерке бейнеге айналдырып жіберетін де сол жылдар. Шіркін, қайта оралмас жастық шағыңды аңсаған кезде көңілге ерекше шаттық ұялатар шуақты сәттердің мол болғаны қандай жақсы. Қара нанды қақ бөліп жеп, кереуетте қатар жатқан, мұң мен қуанышы ортақ бірге оқыған құрбы-құрдастардың қызығы мен шыжығына елжірей қарамас ересек бар ма?! Міне осындай

"студенттік шақ" деп аталатын тәтті кезеңнің тамашаға толы өтуіне ұйтқы боп жүрген жандардың бірі-ҚазМУ-дің жанындағы Студенттер клубының директоры Серік Қалиев. Жасынан жырға ғашық болып өскен, жалпы жұртшылыққа айтыскер ретінде танымал Серікті біресе "Жыр кешін" ұйымдастырып, біресе ойын-сауық түрлерін өткізуге ат салысып, жарғақ құлағы жастыққа тимей жүгіріп жүргенін көресің. Жастық шақтың символы-көктемнің келуімен бірге оның жұмысындағы қарбалас та көбейе түскендей. Солардың бірі - наурыз айының 29-күні Студенттер сарайында өткізілген Қазақстан Республикасы

■ НАШИ ЮБИЛЯРЫ

затем продолжила снова учебу в университете. Уже во время учебы Надя показала себя как вдумчивый, серьезный исследователь.

Закончив с отличием университет, Надя продолжает учебу в аспирантуре. В лаборатории Фока Надя успешно защищает кандидатскую диссертацию на тему "Об уравнениях движения в общей теории относительности", и при распределении она изъявляет желание поехать на работу в недавно открывшийся в Алма-Ате

что они очень рады, что Надя находится далеко от ужасов войны. А в это время Надежда Михайловна, окончив курсы медсестер, снова обращается в военкомат с просьбой отправить ее на фронт медицинской сестрой. На этот раз ее просьбу удовлетворили, и в 1942 году Надежда Михайловна уезжает добровольцем на фронт. Надежда Петровна несет весьма нелегкую службу медицинской сестры

вопросам механики, а также по некоторым вопросам квантовой механики, по проблеме движения в теории гравитации Эйнштейна. Ею выводятся релятивистские уравнения поступательного движения системы конечных масс в общей теории относительности, а также уравнения движения системы сферически-симметрических вращательных тел.

По этим и другим вопросам под руководством Н.М. Петровой 6 преподавателей и аспирантов защитили кандидатские диссертации и многие студенты написали дипломные работы. Самой Надеждой Петровой

множество благодарностей за хорошую педагогическую и воспитательную работу со студенческой молодежью.

За заслуги в деле подготовки кадров Н.М. Петрова дважды награждена "Почетной грамотой Верховного Совета КазССР".

Н.М. Петрова принимала участие в работе Международной гравитационной конференции в Англии /г. Лондон/, а также в работе У Международной конференции по гравитации и теории относительности /г. Тбилиси, 1968г./.

ЖИЗНЬ - ПОДВИГ

В этом, 2001 году, исполняется 90 лет со дня рождения участницы Великой Отечественной войны, замечательного педагога, прекрасного воспитателя, проработавшего много лет заведующей кафедрой теоретической физики КазГУ, Надежды Михайловны Петровой.

Ветераны войны и труда КазГУ, весь коллектив университета сердечно поздравляют уважаемую Надежду Михайловну с 90-летним юбилеем, желают ей доброго здоровья, благополучия во всем и долгих лет жизни.

Еще будучи студенткой Ленинградского государственного университета, Надя, по рекомендации всемирно известного физика академика В.В. Фока, принимает участие в длительной экспедиции по составлению карты магнитного поля Земли. В течение 7 месяцев она занималась весьма интересной научной работой,

Казахский государственный университет.

С 1940 года Н.И. Петрова работает в КазГУ на физико-математическом факультете, где ее назначили исполняющей обязанности заведующего кафедрой теоретической физики.

В 1941г. началась Великая Отечественная война.

Н.М. Петрова пишет заявление в военкомат с просьбой отправить ее на фронт. Ей, конечно, отказали, мотивируя тем, что она в университете тоже нужна, т.к. молодой университет крайне нуждается в квалифицированных кадрах.

Работая на факультете, она одновременно поступает на медицинские курсы, которые готовили медсестер на фронт.

В это время она получает письмо от родителей из Ленинграда, которые сообщают ей, что ее младшего брата Владимира забрали на фронт и

в военных госпиталях Брянского и 2-го Прибалтийского фронтов. Перед глазами, вспоминает Надежда Михайловна, все время стоят раненые и убитые солдаты. Порою сутками приходилось ассистировать хирургам, спасая раненых.

До 9 мая 1945г. Надежда Михайловна находилась на фронте в действующей армии.

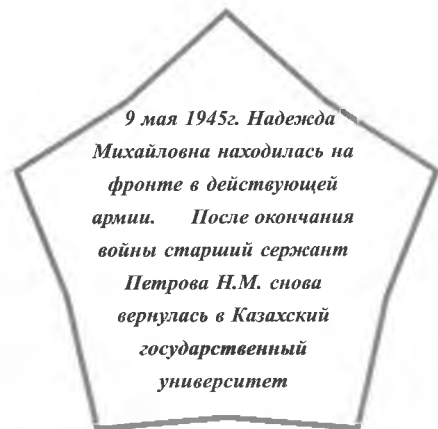
После окончания войны старший сержант Петрова Н.М. снова вернулась в Казахский государственный университет на физико-математический факультет.

С 1946 года ученица академика В.В. Фока доцент Н.М. Петрова заведует кафедрой теоретической физики. Под ее руководством велись исследования по теории относительности,

написан ряд научных работ.

Заслуги Н.М. Петровой перед Родиной отмечены орденами и медалями. Она награждена "Орденом Отечественной войны", медалью "За боевые заслуги", медалью "За Победу над Германией" и многими другими медалями. Родители Надежды Михайловны награждены медалями "За оборону Ленинграда".

В личном деле Н.М. Петровой

В 1970 г. по состоянию здоровья Н.М. Петрова уходит на заслуженный отдых. Она и по сей день является членом Общества ветеранов войны и труда КазГУ.

Дорогая Надежда Михайловна! Мы благодарим Вас за то, что Вы трудились у истоков развития нашего университета, что защищали нашу Родину от фашистских захватчиков.

Спасибо Вам за то, что Вы своими лекциями покоряли не только студентов, но и преподавателей.

Это о Ваших лекциях студенты говорили, что слушали их, как прекрасную, содержательную песню, которую хотелось слушать, слушать и слушать...

Спасибо Вам за то, что Вы есть! Спасибо Вам за Ваш подвиг!

Т.П. Струц,
участник трудового фронта 1941-1945г.г.

ПОЛЕМИКА

СНОВА О КУЛЬТУРЕ ОБЩЕНИЯ

Такие общечеловеческие ценности, как свобода человека, уважение чувств других людей, стыдливость, существовали всегда и будут вечно.

Но что значит свобода человека? К сожалению, некоторые студенты понимают это как "что хочу, то и делаю, что хочу, то и говорю".

Если руководствоваться такими принципами, то человечество придет к пещерному образу жизни.

Давайте рассмотрим, что значит свобода человека по европейским понятиям. Ведь именно к европейской демократии, свободе личности апеллируют сторонники свободной жизни.

Тех, кто хоть раз был в дальнем зарубежье, первое, что поражает и впечатляет – это чистота. Меня,

например, поразила прямо-таки стерильная чистота, когда мы подлетали к аэродрому г. Берлина, наблюдали пригороды Берлина, когда мы ехали в автобусе в гостиницу. За полчаса до Берлина, когда самолет опустился на определенную высоту, мы любовались сказочной картиной деревень и сел Германии: аккуратные белоснежные дома с красной черепицей, в центре деревни – церковь, вокруг – густые леса.

И одна мысль сверлила наш мозг: как же приятно и комфортно, наверное, жить в этой чистоте! Ведь эту чистоту создали сами люди, это их менталитет, выработанный в результате уважения друг друга и самого себя.

Когда тебя окружают чистые лужайки, цветники, гладкие дороги, ухоженные скверы, дома с сияющими окнами, то и в душе радость, желание быть добрее, лучше.

И еще одна мысль не давала мне покоя: почему, ну почему мы живем не так, почему у нас запыленные тротуары, лестницы, почему наши девушки и ребята, такие симпатичные, модно одетые, сидят

на скамейках и щелкают семечки, неужели они не понимают, как они выглядят со стороны с прилепившейся шелухой на губах? Где элементарные правила гигиены? Ведь эти семечки куплены у каких-то торговцев, они хранились в грязных мешках, прошли через немытые руки, продаются в кульках из газетной бумаги, которая содержит столько вредных химических веществ! Элементарная забота о своем здоровье, о здоровье своих будущих детей должна бы остановить молодежь от плевков. Сколько микробов в каждом плевке, которые мы несем с обувью домой, вдыхаем вместе с пылью, подумайте страшно!

В Сингапуре каждый плевком "стоит" 500 долларов штрафа, видимо, неспроста налагается такой штраф. В городе, где живут миллионы людей, эта привычка становится крайне опасной для здоровья населения.

Один известный журналист писал: "Ни в одной стране, где мне случалось бывать, от Америки до Монголии не видел, чтобы люди плевали прямо на улице, под ноги себе и прохожим; где-то, наверное,

издавна не принято, а где-то, может быть, и запрещено".

Мы стремимся жить в цивилизованном обществе, мы стремимся к европейским стандартам в лучшем понимании их менталитета.

Так давайте соблюдать чистоту везде, где вы бы ни находились, это так просто, это так здорово и приятно, когда вокруг тебя сияет жизнь во всей своей первозданной чистоте!

P.S. Предлагаю этой статьей открыть рубрику "Полемика" (которая расшифровалась бы: "Согласимся? Поспорим? Обсудим? Расскажем?"), в которой могли бы публиковаться самые разные отклики, независимо от того, согласна редакция с мнением автора или нет.

Особенно хотелось бы знать мнение студентов. Предлагайте темы в рубрику "Полемика".

Е. Абулкаирова,
директор Научной библиотеки КазГУ

КУЛАККАҒЫС

Көңілге көктем сыйлар сайыс

Қадірменді өнер сүйер қауым!

2001 жылдың мамыр айында Қазақстан Республикасы тәуелсіздігінің он жылдығына орай және мемлекеттік тілді дамытып, өркендету мақсатында Әл-Фараби атындағы ҚазМУ-дің студенттері мен магистранттары арасында "Қыз сыны" мен "Жігіт сұлтаны" байқау-сайыстары өткізіледі.

"Қыз сыны" байқау-сайысы 4-інші мамыр күні, ал "Жігіт сұлтаны" байқау-сайысы 11-інші мамыр күні Студенттер

сарайында болады. Басталу уақыты: 17.00.

Байқауға өр факультеттің өнерлі, қабілетті, көрікті, ақылды және дарынды қыздары мен жігіттері қатысады. Олар өз өнерлерін, шеберліктерін, шапшаңдығы мен зеректігін Сіздердің сараптауларыңызға салады. Бір ескеретін мәселе, өзге ұлт өкілдерінің ішінен қатысушы арулар мен жігіттерге ерекше сыйсияпатарымыз бар.

Сайыстарға елімізге белгілі азаматтар қазылық етеді.

Келіңіздер, көріңіздер! Өз шәкірттеріңізге, құрбыларыңызға, достарыңызға қолдау көрсетіңіздер!

Сіздерді асыға кутуші: Тәрбие істері және әлеуметтік мәселелер жөніндегі бөлім мен Студенттер клубы.

Анықтама телефоны: 472947; 471725, ішкі тел: 1134.

МУШӘЙРА

ПОЭЗИЯ КӨКТЕМІ

Жас ақындардың дәстүрлі "Поэзия көктемі" жыр мүшәйрасы биыл бесінші рет өткізілгелі отыр. Студенттік элита клубының, жастардың ұлттық-мәдени орталығының ұйтқы болуымен ұйымдастырылған шараға баршаңызды шақырамыз. Поэзия әлеміндегі жаңа есімдерді ашу және олардың шығармашылығына қолдау көрсету мақсатын көздеген жыр мүшәйрасына қатысуға тілек

білдіруші 25 жасқа дейінгі талапкерлер 7- мамырға дейін – өзінің баспасөз бетінде жарияланбаған 2 өлеңін (2 данадан), аты-жөні мен шығармашылық өмірбаянын, толық мекен-жайын, "Қазақ университеті" газетіне немесе 32 28 70 телефонына жолдауы тиіс.

Саралаудан өткен өлеңдер Жазушылар Одағында 18 - мамырда сағат 17. 00-де мәлім болады.

ВНИМАНИЮ СТУДЕНТОВ!

В Интернет залах Научная библиотека предлагает следующие услуги:

- работа в Интернет - 60 тенге в час;
- открытие электронного адреса;
- просмотр компакт-дисков;
- сканирование;
- распечатка текстов;
- набор текстов;
- цифровую видеокамеру;
- интеллектуальные игры;
- обучение работе на компьютере и первоначальное знакомство с Интернет;
- электронный каталог;
- ксерокопирование;
- переплет курсовых и дипломных работ.

Залы работают ежедневно с 9 до 19 часов,

в субботу с 9 до 17 часов.

Добро пожаловать

В ИНТЕРНЕТ ЗАЛЫ, ЖЕЛАЕМ УСПЕХА!

ҚҰРЫЛТАЙШЫ:

Әл-Фараби атындағы Қазақ мемлекеттік ұлттық университетінің ректораты және журналистика факультеті.

Газет Қазақстан Республикасының Баспасөз және бұқаралық ақпарат министрлігінде тіркеліп, №1242 күәлік берілген.

РЕДАКЦИЯ АЛҚАСЫ:

Бас редактордың міндетін атқарушы- Бекжан Әшірбаев;
Бас редактордың орынбасары- Нарбин Кенжеғұлова;
Жауапты хатшы- Дариға Амангельдиева;
Теруші-көркемдеуші - Мұрат Шәріпбаев;
Фототілші Арман Сәрсенбиев;
Нөмірдің кезекші редакторы- Сәндібек Жұбаниязов.

АҚЫЛДАСТАР АЛҚАСЫ:

Л.С.АХМЕТОВА- проректор;
Н.О. ОМАНШҰЛЫ- декан;
Б.Ө.ЖАҚЫП- кафедра меңгерушісі;
Г.В. ВИНУКОВ - "Парасат" кәсіподақ ұйымының төрағасы;
Е. Ж. ӘБІЛҚАЙЫРОВА - ғылыми кітапхана директоры;
Ш. ҚҰРМАНБАЙҰЛЫ - кафедра меңгерушісі;
А. Б. ҚҰДАЙБЕРГЕНОВ - жас ғалымдар Кеңесінің төрағасы;
Н.С. БАЙЫМБЕТОВ - студенттер Сенатының төрағасы;
А. ЕЛІБАЕВА - студенттердің "Сұңқар" кәсіподақ ұйымының төраға орынбасары.

МЕКЕН-ЖАЙЫ:

480078, Алматы, Әл-Фараби даңғылы, 71, ректорат, 10-қабат, 1008 бөлме. Тел.: 1194.

Нөмір

"Полиграфсервис" баспасында /Жандосов көшесі -55/ 23.04.2001ж. басылды.

Бағасы келісім бойынша. Таралымы- 1000 дана. Колемі 2 б.т. Индексі 65989. №112 тапсырыс.

Жарияланған мақаладағы автор пікірі редакцияның көзқарасын білдірмейді.